

[Lange.]

saa lav Udlaansrente som muligt, af at kunne erholde de nødvendige Driftsmidler til den lavest mulige Pris. Det forstaaer vi fuldt ud har en overordentlig stor Betydning. Og hvis man kunde sikre sig noget saadant ved Lovbestemmelser, skulde vor Medvirken ikke mangle. Men vi tror, at man ved den Slags Lovbestemmelser, hvorved man vil søge at tvinge Forhold, som nu engang ikke kan tvinges ind under Lovbestemmelser, som ikke kan afgøres gennem Paragraffer, ind derunder, i de fleste Tilfælde vil opnaa det modsatte af det, man har sigtet efter. Efter min Mening kan der ske en langt større økonomisk Ulykke for Samfundet, hvis man i et afgørende Øjeblik holder en Rente, der er for lav, end ved at holde en Rente, der er for høj.

Ordføreren for Socialdemokratiet (Jensen-Aale) sagde, at det, man her foreslog, vilde føre til en stigende Rente. Det vil Tiden vise. Der er for øvrigt andre Ting i hele vor økonomiske Udvikling, som i høj Grad tyder paa, at vi er inde i en Periode, hvor Renten kan blive stigende. Men det er ikke Lovgivningens Bestemmelser, der vil afgøre dette. Hvad er Renten i Øjeblikket? Er det Indlaansrenten i Banker og Sparekasser? Er det Diskontoen i Nationalbanken? Eller er det den Rente, som maa svares af de Folk, der optager Kreditforeningslaan, en Rente, der i de allerfleste Tilfælde ligger over 5 pCt.? Jeg tror, det er det sidste, der er Udtryk for den virkelige Rente. I det lange Løb vil det være skæbnesvangert at se bort fra dette og søge at tvinge Renten ind under Lovbestemmelser, som ikke tager Hensyn til de naturlige økonomiske Forhold. Naar den naturlige Rente har været stigende i den sidste Periode, mener jeg, at det i høj Grad skyldes den Politik, man fører fra den høje Regerings Side. Den ærede Ordfører for Socialdemokratiet udtalte, at en lav Rente betød forøget Arbejde, forøget Velstand i Samfundet. Med denne Udtalelse gør den ærede Ordfører for Socialdemokratiet det samme, som har været Grundlaget for hele den Lovgivning, man her har villet søge at gennemføre, han forveksler Aarsag med Virkning. Lav Rente har ingen Sinde været Udtryk for gunstige økonomiske Forhold. Lav Rente er daarligere Tidens Følgesvend, har altid været det, og det kan vor høje Regering ikke lave om paa. At den lave Rente, som daarligere Tidens Følgesvend, igen kan være det, der skaber Opgang i Samfundet, er

en helt anden Sag, men at man igennem Lovbestemmelser skulde kunne tvinge Renten ned, hvis ikke det naturlige økonomiske Grundlag er til Stede, det tror jeg ikke nogen økonomisk kyndig vil kunne tiltræde.

Naar vi er imod denne Tvangsrente, er det ogsaa, fordi den Indvirkning paa Obligationskurserne, som man fra Regeringens Side stillede i Udsigt som Resultat af Tvangsrentebestemmelsernes Indførelse, jo ganske er udeblevet. Alle, der har fulgt Udviklingen, vil være fuldt klar over, at det var en relativ Pengerigelighed, og naturligvis allermest de store Obligationsopkøb fra Nationalbankens og Krisefondens Side, der en kort Tid bragte Obligationskurserne op paa et højt Niveau, og den lave Indlaansrente, der jo stadig bestaar, har ikke kunnet hindre den overordentlig store Nedgang i Obligationskurserne, der senere har fundet Sted, en Nedgang, som efter min Opfattelse er urimelig stor, men som skyldes hele den Uro, der er skabt gennem de mislykkede, de ubehændige Forsøg, der fra Regeringens Side er foretaget med Hensyn til Konverteringen.

Udvalgets ærede Ordfører har allerede gjort opmærksom paa, at Bortfaldet af Moratoriebestemmelserne er en Indrømmelse til os. Vi har altid været imod de Akkord- og Moratorieforslag for Landbrugere, der er blevet gennemført, fordi de har været egnet til at skabe Misbrug, har maattet faa demoraliserende Virkninger og i mange Tilfælde har paaført Kreditorer, derunder i særlig Grad handlende og Haandværkere, Tab, som har været urimelige og uretfærdige, og som disse i mange Tilfælde ikke eller kun meget daarligt har kunnet bære. Men det betyder ikke, at vi ikke kunde tænke os at medvirke til Gennemførelse af en Moratorieordning, naar denne var bygget paa Principper, der viste Hensyn til begge Sider. Jeg har tidligere diskuteret dette Spørgsmaal med den højtærede Landbrugsminister, som syntes ganske uforstaaende over for, at en Akkordlovgivning kunde være bygget paa det Princip, at den tog ligeligt Hensyn til Debitor og Kreditor. Men dette er ikke saa urimeligt. En Akkordlovgivning kan særdeles vel være lige saa fuldt i Kreditorernes Interesse som i Debitorernes, og al anden Akkordlovgivning, som vi har her i Landet — og jeg tror at turde sige Akkordlovgivningen i alle Lande —, har været bygget paa det Princip og haft det Formaal at være til lige Gavn for begge Parter. Dette har man hidtil ikke villet forstaa, og derfor har det været umuligt for os at medvirke